

Urząd Miejski w Morągu
Kancelaria Ogólna
wpłynęło

2023 -03- 15

L. dz..... Zał.....
Podpis.....
Skierowano do .....
Podpis.....

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE ZA 2022 r.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2023 uchwalony został przez Radę Miejską w Morągu 22 lutego 2019 r. (Uchwała nr IV/52/19).

Realizatorami Programu na terenie Gminy Morąg byli:

- 1) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (ZIPPR),
- 2) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS),
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA), w ramach której funkcjonuje Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przemocy,
- 4) Komisariat Policji w Morągu,
- 5) Prokuratura Rejonowa w Ostródzie Oddział Zamiejscowy w Morągu,
- 6) Sąd Rejonowy w Ostródzie,
- 7) Placówki oświatowe,
- 8) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- 9) Organizacje pozarządowe.

Zarządzeniem Burmistrza nr 895/10 z dnia 5.10.2010 r. z późn. zm. oraz Zarządzeniem nr 833/22 z dnia 12.10.2022r. powołany został Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Morąg. Siedzibą Zespołu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, który zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu i grup roboczych. Funkcję Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego pełni Pani Alina Witkowska.

Do składu Zespołu, liczącego w 2022 r. 17 osób, wchodzi przedstawiciele: pomocy społecznej (Dyrektor MOPS, która jest Przewodniczącą Zespołu oraz starszy specjalista pracy socjalnej – zastępca przewodniczącej ZI), Policji (Z-ca Komendanta Komisariatu Policji), oświaty (pedagogzy szkolni), Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych), Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej (psycholog i pedagog), Prokuratury Rejonowej w Ostródzie Oddziału Zamiejscowego w Morągu (prokurator), Sądu Rejonowego w Ostródzie (kurator zawodowy ds. rodzinnych i nieletnich oraz kurator zawodowy dla dorosłych), służby zdrowia (pielęgniarka środowiskowa i lekarz) i organizacji pozarządowych (Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, Morąskiego Stowarzyszenia Wspierania Rodzin i Stowarzyszenia Wspomagania Rozwoju Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Dębowe Wzgórze” w Szymanowie).

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jest realizowanie działań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, integrowanie i koordynowanie działań jednostek

organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonych przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Do zadań grup roboczych należy, w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;
- 2) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;
- 3) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie

W związku ze stanem zagrożenia epidemicznego wirusem SARS-CoV-2, stosownie do rekomendacji Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 26 marca 2020 r. zaktualizowanych w styczniu 2021r. zawartych w „Instrukcji dotyczącej sposobu organizacji prac: Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Roboczych, realizacji procedury „Niebieskie Karty” oraz pracowników socjalnych do pracy z rodzinami, które przejawiają problemy opiekuńczo-wychowawcze”, w celu zwiększenia bezpieczeństwa zdrowotnego osób realizujących zadania związane z procedurą „Niebieskie Karty”, osób i rodzin doświadczających przemocy, a także pracowników socjalnych, którzy pracowali z rodzinami przejawiającymi problemy opiekuńczo – wychowawcze, praca prowadzona była w reżimie sanitarnym. Ustalenia dotyczące sytuacji rodzin objętych procedurą NK-A dokonywane były pomiędzy członkami grup roboczych w formie spotkań z zastosowaniem reżimu sanitarnego oraz za pośrednictwem rozmów telefonicznych/video, konferencji/korespondencji mailowej lub w innej formie elektronicznej. Pracownicy socjalni, asystenci rodziny, dzielnicowi pracowali również w środowisku, sprawdzając bezpieczeństwo osób i rodzin.

Stosownie do Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie formularza Niebieska Karta – A przez przedstawiciela jednego z podmiotów wymienionych w ustawie z dnia 29 lipca 2015 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (j.t. z 2021 r Dz. U. poz. 1249): policji, pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty i służby zdrowia.

W 2022 roku do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wpłynęły **33** formularze „Niebieska Karta – A „ (w 2021 r. – 35) w tym:

- 31 „NK – A” wszczynających procedurę po raz pierwszy,
- 2 „NK – A” sporządzonych po raz kolejny w rodzinach, w których była procedowana „NK – A”.

Podmiotami wszczynającymi procedurę byli:

- Policja – 23 wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A”, w tym wszczynających procedurę – 21,
- MOPS – 8 wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A”, w tym wszczynających procedurę – 8,
- Oświata – 2 wypełnione formularze „Niebieska Karta – A” wszczynające procedurę.

W okresie sprawozdawczym, w związku z wszczęciem procedury Niebieska karta – A, przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego powołała 31 nowych grup roboczych. Pracę nadal prowadzono w 10 grupach roboczych utworzonych w latach poprzednich. W 2022r. podczas 68 spotkań 41 grup roboczych pracowało z:

- 41 rodzinami i 145 osobami w tych rodzinach, uwikłanymi w problem przemocy domowej, w tym zdiagnozowano 112 osób dotkniętymi przemocą w rodzinie:
  - 50 kobiet (w tym 5 niepełnosprawnych i 8 starszych)
  - 10 mężczyzn (w tym 2 niepełnosprawnych i 4 starszych),
  - 52 dzieci (w tym: 25 dziewczynek i 27 chłopców, w tym 4 niepełnosprawnych),

Wszystkie osoby dotknięte przemocą w rodzinie (112 osób) były objęte pomocą członków grup roboczych oraz w formie poradnictwa specjalistycznego, w tym:

- psychologicznego – 71 osób,
- pedagogicznego – 33 osoby,
- prawnego – 18 osób,
- medycznego – 1,
- socjalnego – 98 osób,
- zawodowego i rodzinnego – 35 osób.

Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie z inicjatywy grup roboczych:

- skierowała do Sądu Rejonowego w Ostródzie Wydział Rodzinny i Nieletnich wnioski o wgląd w funkcjonowanie rodziny w przypadku 4 rodzin,
- poinformowała Sąd Rejonowy w Ostródzie Wydział Rodzinny i Nieletnich o wdrożeniu procedury Niebieska Karta w rodzinie, w której rodzice mieli już ograniczoną władzę rodzicielską – 1 rodzina,
- złożyła do Prokuratury zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa stosowania przemocy w rodzinie w przypadku 1 rodziny, gdzie został wydany wyrok skazujący.

W roku sprawozdawczym w 9 rodzinach (26 dzieci), procedura „Niebieska Karta - A” została wszczęta w związku z podejrzeniem stosowania przemocy wobec małoletnich dzieci. W 1 rodzinie z 4-giem dziećmi procedura „NK” wszczęta w 2021 r. została zakończona w 2022 r. w związku ustaniem przemocy w rodzinie i uzasadnionym przypuszczeniem zaprzestania dalszego stosowania przemocy oraz po zrealizowaniu planu pomocy.

Pozostałe dane:

1) W okresie sprawozdawczym, powoływane przez przewodniczącą Zespołu grupy robocze, które pracowały z 41 rodzinami dotkniętymi problemem przemocy, spotykały się 68 razy.

Do składu grup roboczych w 2022 r. zostało powołanych ogółem 45 osób, w tym 12 pracowników socjalnych, 4 funkcjonariuszy Policji, 5 członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 17 pedagogów szkolnych, 3 przedstawicieli Sądu (kurator zawodowy i kurator społeczny), 3 przedstawicieli Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie – koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, 1 pielęgniarkę środowiskową. Powołani do grup roboczych przedstawiciele instytucji w ramach swoich obowiązków służbowych diagnozowali sytuację w rodzinach, w szkole i w środowisku zamieszkania, monitorowali sposób funkcjonowania rodziny. Członkowie grup roboczych uczestniczyli w posiedzeniach w ramach swoich obowiązków służbowych i nie otrzymywali z tego tytułu wynagrodzenia.

- 2) Procedurę Niebieska Karta w 2022 r. zakończono w 29 rodzinach, w tym: z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy zakończono procedurę Niebieskiej Karty w 24 rodzinach, a z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań – procedurę zakończono w 5 rodzinach. Decyzję w sprawie zakończenia procedury NK podejmuje grupa robocza pracująca z rodziną, po zaakceptowaniu przez przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego.
- 3) Pomocą grup roboczych zostały objęte 145 osoby, w tym 50 kobiet (w tym: z niepełnosprawnościami – 5, starszych - 8), 10 mężczyzn (w tym: z niepełnosprawnościami – 2, starszych - 4) i 52 dzieci (w tym: z niepełnosprawnościami – 4), pozostających w strukturze rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty (w formie: poradnictwa socjalnego, prawnego, psychologicznego, zawodowego i rodzinnego).
- 4) W 2022 roku została udzielona pomoc medyczna w związku z przemocą w rodzinie w przypadku 1 osoby.
- 5) Z informacji przekazanej przez Komisariat Policji w Morągu wynika, iż w 2022 roku prowadzone były 24 dochodzenia z art. 207 Kodeksu Karnego.
- 6) Z danych zgromadzonych przez pracowników socjalnych, uzyskanych podczas posiedzeń grup roboczych oraz współpracy z przedstawicielami innych instytucji uczestniczących w procedurze NK, Sądy Karne, wobec osób stosujących przemoc w rodzinie zastosowały następujące sankcje:
  - karę pozbawienia wolności – wobec 3 osób,
  - tymczasowy areszt – wobec 3 osób,
  - zakaz zbliżania się do ofiary przemocy – wobec 8 osób
  - kara pozbawienia wolności z zawieszeniem na czas próby – wobec 3 osób,
  - nakaz opuszczenia wspólnie zajmowanego lokalu mieszkalnego – wobec 7 osób
  - obowiązek zgłaszania się w Komisariacie Policji – wobec 5 osób
  - ograniczenie wolności połączonej z obowiązkiem wykonywania pracy na cele społeczne – nie zastosowano,
  - zobowiązanie do utrzymania abstynencji – 10 osób.
- 7) W okresie sprawozdawczym nie było konieczności zabezpieczenia dobra małoletnich dzieci poprzez umieszczenie ich w placówce opiekuńczo – wychowawczej w związku z podejrzeniem stosowania przemocy przez jednego z rodziców.

Realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie realizowany był zgodnie z celami, w następujący sposób:

Cel 1

Wszechstronne wsparcie rodzin dotkniętych przemocą, opracowanie programów w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz podejmowanie działań mających na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie.

1. Osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w Gminie Morąg w roku 2022 r. udzielona zostało wsparcie w formie:

- poradnictwa psychologicznego dla 71 osób realizowanego przez psychologów i psychoterapeutę zatrudnionych w GKRPA w Morągu oraz psychologów z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Morągu,
- pedagogicznego udzielonego przez pedagogów szkolnych w placówkach oświatowych na terenie Miasta i Gminy Morąg oraz Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Morągu – 33 osoby,
- poradnictwa prawnego dla 18 osób udzielonego przez radcę prawnego w MOPS oraz w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym ds. Przemocy i Uzależnień przy GKRPA w Morągu,
- pracy socjalnej świadczonej przez pracowników socjalnych, którą objętych zostało 98 osób;
- poradnictwa zawodowego i rodzinnego świadczonego przez pracowników socjalnych i asystentów rodziny zatrudnionych w MOPS Morąg dla 35 osób.

Z informacji funkcjonującego w strukturach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy wynika, że oferuje pomoc radcy prawnego (raz w tygodniu – czwartek) i 2 psychologów (dwa razy w tygodniu: poniedziałek i wtorek).

W 2022r. przeważającej liczbie - 70% osobami korzystającymi ze wsparcia Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy były kobiety. Głównymi powodami zgłaszania się do Punktu były: doświadczanie przemocy ze strony osób nadużywających alkoholu, upewnienie się w zakresie podjętej decyzji wobec osób bliskich dotyczącej np. rozwodu, skierowania na leczenie odwykowe, motywowania osób nadużywających alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego, poprawnego zachowywania się wobec rodziny, zgłoszenia zachowań agresywnych wobec osób starszych ze strony dorosłych dzieci nadużywających alkoholu, konfliktów rodzinnych oraz problemów wychowawczych będących konsekwencją problemu alkoholowego w rodzinach.

Z informacji Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy wynika, że spośród zgłaszających się w 2022r. do Punktu 58 osób zgłaszało problem przemocy w rodzinie, w tym: 43 kobiety, 9 mężczyzn i 6-oro dzieci.

W 2022 r. do GKRPA wpłynęło 17 wniosków o wszczęcie postępowania wobec osób nadużywających alkoholu, w których sygnalizowany był problem przemocy, w tym: wobec kobiet – w 14 przypadkach, wobec mężczyzny – 1 przypadek.

W strukturach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy funkcjonuje również Punkt Interwencji Kryzysowej w ramach którego członkowie GKRPA od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.00 do 15.00 udzielali informacji oraz wsparcia osobom, które doświadczały bezradności w trudnych sytuacjach życiowych. Osoby zgłaszające się do Punktu zgłaszały przede wszystkim przemoc domową, problem uzależnienia oraz współuzależnienia od alkoholu. Udzielano wsparcia poprzez aktywne słuchanie, rozwijanie świadomości emocjonalnej, wyjaśnienie mechanizmów uzależnienia i współuzależnienia oraz przemocy domowej. Kierowano również do innych instytucji i specjalistów.

Rodziny, w których zachodzi podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie objęte były wsparciem w formie pracy socjalnej realizowanej przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Morągu oraz innymi działaniami należącymi do kompetencji Policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i oświaty – zadania dla poszczególnych przedstawicieli określone są w indywidualnych planach pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie i zapisywane w Niebieskiej Karcie – C.

2. Pomimo trwającego w kraju stanu zagrożenia epidemicznego przedstawiciele instytucji z Gminy Morąg działających na rzecz osób i rodzin z problemem przemocy współpracowali ze sobą w indywidualnych sprawach, realizując zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W 2022r. wszystkie grupy robocze pracowały w systemie stacjonarnym. Wszystkie rodziny, w

których wszczęta była procedura Niebieska karta były objęte wsparciem przez pracowników socjalnych i dzielnicowych, którzy monitorowali środowisko i sprawdzali stan bezpieczeństwa rodzin poprzez wizyty w środowisku.

3. W okresie sprawozdawczym nie tworzone grupy wsparcia dla rodzin z problemem przemocy. Pomoc dla osób/rodzin z problemem przemocy była organizowana w formie indywidualnych spotkań lub w formie zdalnej (teleporady) z psychologami, radcą prawnym, pracownikami socjalnymi, dzielnicowymi, pedagogami w szkołach, asystentami rodziny. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejski Ośrodek pomocy Społecznej współpracują z organizacjami pozarządowymi w zakresie kierowania osób uzależnionych od alkoholu oraz współuzależnionych do prowadzonych grup samopomocowych, które działają na terenie Gminy Morąg: „Coffee House”, grupa AA przy Parafii Trójcy Przenajświętszej w Morągu - 10 osób.
4. W 2022r. w Powiecie Ostródzkim był realizowany program korekcyjno–edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie, z którego nie korzystali mieszkańcy Gminy Morąg. Zajęcia organizowane były w Ostródzie w soboty, co stanowiło utrudnienie z dojazdem na spotkania. W związku z tym na terenie Gminy Morąg organizowane było również wsparcie dla osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie w formie indywidualnych konsultacji z psychologiem i radcą prawnym przez działający w strukturze Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Punkt Informacyjno – Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przemocy oraz w formie pracy socjalnej świadczonej przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Morągu, dzielnicowych Komisariatu Policji w Morągu, kuratorów sądowych zawodowych dla dorosłych Sądu Rejonowego w Ostródzie. Działania te miały głównie na celu wyeliminowanie nieprawidłowych zachowań osób stosujących przemoc w rodzinach, wskazanie prawidłowych wzorców funkcjonowania w rodzinach. Osoby stosujące przemoc w rodzinie wzywane były również na Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, podczas których przeprowadzano z nimi rozmowy motywujące do poddania się leczeniu odwykowemu i utrzymywania abstynencji. Osoby wymagające wsparcia do Punktu były kierowane przez przedstawicieli instytucji (pracowników socjalnych, asystentów rodziny, dzielnicowych, pedagogów szkolnych), przez grupy robocze Zespołu Interdyscyplinarnego oraz zgłaszały się z własnej inicjatywy.
5. Rodziny informowane były o przysługującym im prawie do bezpłatnej pomocy prawnej (pomoc w przygotowaniu pozwu o alimenty, rozwód, eksmisję, poradnictwo prawne w załatwieniu spraw urzędowych) świadczonej przez radców prawnych:
  - w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej;
  - w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
  - w Punkcie Nieodpłatnej Pomocy Prawnej (z siedzibą Miejskiej Biblioteki Publicznej);psychologicznej:
  - Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym ds. Uzależnień i Przemocy przy GKRPA,
  - Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej,
  - w szkołach gminnych;
  - medycznej – prawo do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego.
6. Z informacji uzyskanych od Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w 2022 r. w szkołach podstawowych na terenie miasta i Gminy Morąg (SP Nr 2, SP Nr 3, SP Nr 4) i SP Żabi Róg Filia w Bramce zostały zrealizowane zajęcia socjoterapeutyczne dla 82 dzieci. W szkołach podstawowych na terenie miasta i Gminy Morąg przeprowadzono zajęcia socjoterapeutyczne dla 82 uczniów (z dożywianiem) oraz profilaktyczno-sportowe dla 165 uczniów zawierające zagadnienia związane z przemocą.

W 2022r. ze środków przeznaczonych na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zakupiono:

- kampanię profilaktyczno-edukacyjną „Przemoc boli” (2.640 zł)
- ulotki „Stop Przemocy” promujące Kampanię Biała Wstążka (910,20 zł)
- balony promujące Kampanię Biała Wstążka (1.166,04 zł)
- prenumeratę czasopisma „Niebieska Linia” (220 zł)

W 2022r. ze środków na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych sfinansowano:

Programy profilaktyczne:

- „Spójrz inaczej” – ma na celu poprawę umiejętności społecznych oraz profilaktykę uzależnień i przemocy - dla 86 uczniów,
- „Przyjaciel Zippiego” – międzynarodowy program promocji zdrowia psychicznego dla dzieci w wieku 5-8 lat rozwijający umiejętności psychospołeczne – dla 12 dzieci,
- „Busola” – ma na celu kształtowanie prawidłowego procesu adaptacji i zmian rozwojowych oraz odporności dzieci na czynniki ryzyka i trudne sytuacje życiowe – dla 42 uczniów SP w Łącznie i SP w Słoneczniku,
- „Unplugged” – pozalekcyjne zajęcia dla 25 uczniów SP w Słoneczniku i SP Nr 1 w Morągu, którym objęte były całe klasy. Zajęcia w formie 12 lekcji koncentrowały się na kształtowaniu umiejętności życiowych, przekonań normatywnych wiedzy o substancjach psychoaktywnych.
- „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej” – ma na celu rozwijanie umiejętności podstawowych umiejętności społecznych i emocjonalnych oraz przygotowanie do radzenia sobie z trudnościami w SP Nr 4 w Morągu dla 9 uczniów.

Realizowano również zajęcia profilaktyczno-sportowe przez organizacje pozarządowe w których uczestniczyło 248 dzieci:

- „Aktywność i dieta drogą do zdrowia” – realizacja MUKS „Victoria Morąg,
- „Sport bez dopingu” – UKS „Jedynka”,
- Program profilaktyczno-wychowawczy Świetlicy dla dzieci i młodzieży – Parafia Greckokatolicka,
- XLII Rejonowa Olimpiada Promocji Zdrowego Stylu Życia Polskiego Czerwonego Krzyża – W-M Oddział Okręgowy PCK,
- Profilaktyka w grupie rówieśniczej – wykorzystanie harcerskiego systemu małych grup – ZHP „Hufirc Morąg”,
- „Aktywnie spędzaj wolny czas” – Stowarzyszenie MKS Huragan Morąg.

Gmina Morąg w partnerstwie z Powiatowym Centrum Pomocy w Rodzinie w okresie od stycznia 2020 r. do czerwca 2022r. zrealizowała projekt „Razem dla Rodziny”, w ramach którego 14 rodzin z Gminy Morąg, w których zdiagnozowano problemy wychowawcze z dziećmi, niewydolnych wychowawczo, w tym z problemem przemocy w rodzinie, zostało objętych wsparciem psychologa, pedagoga, psychoterapeuty, logopedy, radcy prawnego, trenera Terapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniach, konsultanta rodziny, asystenta rodziny i pracownika socjalnego.

W 2022r. Gmina Morąg realizowała Program wspierania rodziny i pieczy zastępczej, w ramach którego w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Morągu zatrudnionych było 3 asystentów rodziny na umowę o pracę, w tym 1 asystent - w ramach realizowanego projektu „Razem dla Rodziny” - łącznie pełne 2 etaty. W 2022r. pomocą asystentów rodziny było objętych 33 rodzin (78 dzieci w tych rodzinach), w tym w 6 rodzinach była procedowana Niebieska karta – A.

Asystent rodziny jest kierowany do rodzin, w których zdiagnozowano problemy wychowawcze z dziećmi, niewydolnych wychowawczo, w tym z problemem przemocy w rodzinie. **Zadaniem asystenta rodziny** jest pomoc rodzinom przy wdrażaniu prawidłowych postaw życiowych wszystkich jej członków. Współpraca z asystentem odbywa się za zgodą rodziny i przy aktywnym jej udziale. **Asystent rodziny** wspiera rodzinę, aby samodzielnie mogła pokonywać

trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci. Asystent towarzyszy rodzicom we wprowadzaniu zmian w ich myśleniu, zachowaniu i otoczeniu koniecznych do tego, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i prawidłowemu rozwojowi dzieci.

Cel 2

Zwiększenie kompetencji i kwalifikacji pracowników służb, instytucji, organizacji pozarządowych (w szczególności oświaty, służby zdrowia, pomocy społecznej, policji, sądu, prokuratury i innych) specjalizujących się w przeciwdziałaniu przemocy na terenie Gminy Morąg

Zespół interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Morąg zorganizował w 2022r. szkolenie „Realizacja procedury Niebieska karta” przeprowadzone przez członka ZI w dwóch turach, w którym uczestniczyli: 2 pracowników socjalnych, 22 funkcjonariuszy policji.

1. Udział pracowników socjalnych MOPS w szkoleniach:

- „Bezpieczeństwo osób starszych i z niepełnosprawnościami – profilaktyka przemocy w rodzinie oraz w środowisku – konferencja w Morąskim Ratuszu zorganizowana przez Burmistrza Morąga, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Morągu i Pełnomocnika Burmistrza ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – pracownicy socjalni, funkcjonariusze policji,
- „Nowelizacja ustawy o wychowaniu w trzeźwości” – 4 osoby (2 członków Zespołu Interdyscyplinarnego i 2 przedstawiciele GKRPA),
- „Przemoc w rodzinie wobec osób starszych i niepełnosprawnych” – 4 osoby, (2 członków Zespołu Interdyscyplinarnego, pracownik socjalny),
- „Praca z rodziną problemem uzależnienia” – pracownicy socjalni – 2 osoby (pracownicy socjalni),
- „Praca z osobą doświadczającą przemocy. Praca z osoba stosującą przemoc” Mrągowo – 4 osoby (2 pracowników socjalnych),
- „Wczesne wykrywanie/rozpoznawanie syndromów dziecka krzywdzonego. Dziecko jako ofiara przemocy – diagnoza i formy pomocy” 2 osoby (pracownicy socjalni)
- Rola zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie – przemoc wobec uchodźców. Ramy prawne i rozwiązania praktyczne. – online – 1 osoba (pracownik socjalny)
- Ochrona dzieci przed krzywdzeniem – 1 osoba (pracownik socjalny i jednocześnie członek Zespołu Interdyscyplinarnego),
- Udział w Konferencji „Świadomość. Bezpieczeństwo. Wsparcie osób starszych. – 1 osoba (pracownik socjalny)
- „Komunikowanie się z osobą z zaburzeniami psychicznymi oraz jej rodziną” – 13 pracowników socjalnych, kierownik DPS
- I Konferencja Olsztyńska ”Dziecko pokrzywdzone przestępstwem” – 1 osoba (pracownik socjalny)
- szkolenie zorganizowane przez Centrum Wspierania Rozwoju „Motyl” w Morągu, prowadzone przez lekarza Pana Patryka Domareckiego, dotyczące wykrywania zaburzeń ze spektrum autyzmu dla osób zawodowo pracujących z dziećmi (kuratorzy, pracownicy socjalni, pedagodzy, dzielnicowi, pielęgniarki środowiskowe) - 2 pracowników socjalnych
- Pracownik socjalny i jednocześnie członek Zespołu Interdyscyplinarnego od lipca 2021 r. jest uczestnikiem wojewódzkiej grupy roboczej ds. funkcjonowania Zespołów Interdyscyplinarnych z województwa warmińsko-mazurskiego

- Realizacja procedury Niebieska karta – szkolenie zorganizowane przez ZI i przeprowadzone przez członka ZI – odbyły się dwie tury tego szkolenia – 2 pracowników socjalnych, 20 funkcjonariuszy policji;
2. Udział funkcjonariuszy Policji w szkoleniach:
- Realizacja procedury Niebieska karta – szkolenie zorganizowane przez ZI i przeprowadzone przez członka ZI dla funkcjonariuszy Policji (prewencji) – odbyły się dwie tury tego szkolenia – udział wzięło 22 funkcjonariuszy Policji,
  - „Praca z osobą doświadczającą przemocy. Praca z osobą stosującą przemoc” Mrągowo – 4 osoby (2 funkcjonariuszy Policji),
  - „Przemoc w rodzinie wobec osób starszych i osób z niepełnosprawnościami” – 1 osoba
3. Udział Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii oraz członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w szkoleniach, konferencjach:
- Szkolenie „Sport w profilaktyce, profilaktyka w sporcie” – 2 osoba
  - Szkolenie „Kontrola RIO a zasadność wydatkowania środków z gminnego programu profilaktyki” – 1 osoba
  - Szkolenie nowelizacja ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi, budowa Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, Przemocy w rodzinie: Procedury „Niebieskie karty” – 2 osoby
  - „Przemoc w rodzinie wobec osób starszych i osób z niepełnosprawnościami” – 1 osoba
  - „Komunikowanie się z osobą z zaburzeniami psychicznymi oraz jej rodziną” – 1 osoba.
4. Udział kadry pedagogicznej z gminy Morąg w szkoleniach:
- Domowi detektywi – program profilaktyczny – 2 osoby
  - Spójrz inaczej – warsztaty wychowawczo-profilaktyczne – 13
  - Przyjaciel Zippiego - 5
  - Przemoc w szkole – przyczyny, diagnozowanie, działanie – 2 osoby (pedagog, psycholog)
  - Depresja, myśli samobójcze, samookaleczenia – jak rozpoznać i jak pomóc dzieciom w kryzysie - webinar,
  - Zaburzenia lękowe dzieci i młodzieży – webinar,
  - Kiedy emocje krzyczą – webinar
  - Przemoc wśród dzieci – webinar,
  - Domowi detektywi – Jaś i Małgosia na tropie – program profilaktyczny – pedagog
  - Jak budować relacje? Najważniejsze niewidoczne dla oka. – pedagog
  - Forum o wychowaniu – wychowawca 360 stopni – pedagog
  - Komunikacja nauczyciel – uczeń w duchu porozumienia bez przemocy – pedagog
  - Depresja ucznia? Jak to możliwe? – pedagog
  - Studia podyplomowe „Diagnoza i terapia pedagogiczna” – 1 nauczyciel
  - Szkolenie w trakcie rady pedagogicznej na temat zmian w ustawie dla nieletnich.
  - Psychologiczne i praktyczne aspekty komunikacyjne z osobami z niepełnosprawnościami i zaburzeniami psychicznymi – 1 osoba
  - Jak prawidłowo udzielać pomocy psychologiczno-pedagogicznej? Dobre praktyki w pracy profilaktycznej pedagoga, psychologa oraz innych specjalistów – 3 osoby
  - Jak radzić sobie ze stresem? – 1 osoba
  - Autoagresja wśród dzieci (przyczyny i wsparcie) – 2 osoby
  - Kary i nagrody – skuteczność systemów motywacyjnych – w nurcie Pozytywnej Dyscypliny – 1 osoba
  - Wspieranie dobrostanu dzieci w obliczu wojny w Ukrainie.
  - Jak rozmawiać z dzieckiem o śmierci, wojnie i cierpieniu? – 1 osoba

- Uczeń z Ukrainy w polskiej szkole – aspekty prawne w teorii i praktyce.
- Sposoby pracy z dzieckiem nadpobudliwym – 1 osoba
- Jak zmotywować dziecko do nauki – 2 osoby
- Jak budować poczucie własnej wartości u dzieci. Praca z dzieckiem wysoko wrażliwym i lęklwym. – 1 osoba
- Jak wspierać dziecko z depresją. – 1 osoba
- Jak w spierać w domu i w szkole dziecko z diagnozą specyficznych trudności szkolnych. – 1 osoba
- Patotreści w cyberprzestrzeni, czyli co nauczyciel i rodzic o nowym zagrożeniu wiedzieć powinien – 1 osoba
- Emocje mają moc. Dlaczego umiejętności samoregulacji w rozwoju emocjonalno-społecznym młodzieży jest tak ważna? – 1 osoba
- Jak współpracować z roszczeniowym rodzicem – 1 osoba
- Lęk u dzieci – jak pomóc dzieciom, które się boją? – 1 osoba
- Trening regulacji emocji – 1 osoba
- Trening odporności psychicznej dzieci i młodzieży – 1 osoba
- Dobry/zły policjant, czyli trudny rodzic w przedszkolu. Jak dostrzec i skutecznie bronić się przed manipulacją.

W 2022 roku ze środków Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zorganizowano 3 szkolenia z rekomendowanych programów profilaktycznych dla nauczycieli, pedagogów i innych osób działających w obszarze profilaktyki:

- Szkolenie z rekomendowanego programu profilaktyki alkoholowej „Domowi Detektywi” dla 18 nauczycieli i pedagogów, które odbyło się w dniach 24-25.10.2022r. w biurze Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Morągu.
- Szkolenie z rekomendowanego programu wychowawczo-profilaktycznego „Spójrz Inaczej” dla 14 nauczycieli i pedagogów, które odbyło się w dniach 18-23.11.2022 r. w biurze Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Morągu. Szkolenie przygotowało nauczycieli do prowadzenia programów profilaktycznych w szkołach.
- Szkolenie z rekomendowanego programu psychoedukacyjnego z zakresu profilaktyki uniwersalnej „Przyjaciele Zippiego” dla 17 nauczycieli i pedagogów, które odbyło się w dniach 2-3.12.2022r. w biurze Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Morągu. Szkolenie w ramach usługi kształcenia zawodowego, przygotowującego nauczycieli do samodzielnej pracy programem profilaktycznym „Przyjaciele Zippiego” w szkołach i przedszkolach.

Cel 3

Podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości wsparcia.

- W 2022 r. Pełnomocnik Burmistrza ds profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizował wdrożenie pracy podwórkowej, w tym działanie street worker’a (pedagoga ulicy), który odbył 23 spotkania (w poniedziałki w godzinach od 16 do 18) w środowisku (głównie okolice sklepów) i spotykał się z osobami gromadzącymi się w różnych miejscach na terenie Morąga - uzależnionymi, współuzależnionymi, bezdomnymi i zagrożonymi bezdomnością oraz wykluczeniem społecznym, młodzieży. Pedagog ulicy nawiązywał relacje i przekazywał

informacje na temat specyfiki uzależnień, głównie od alkoholu i narkotyków, w celu podniesienia świadomości dotyczącej etapów uzależnienia, informował o możliwych formach wsparcia, motywował do utrzymywania abstynencji oraz podjęcia leczenia odwykowego. Stretworker podejmował działania interwencyjne wobec osób szczególnie wymagających np. pomoc w zorganizowaniu leczenia w ośrodku dla osób uzależnionych, nawiązywał współpracę z rodzinami kilku osób celem wspólnego zorganizowania wsparcia.

- Zespół Interdyscyplinarny ds. Rozwiązywania Problemów Przemocy w Gminie Morąg przeprowadził w dniu 22.11.2022 r. wykład dla 34 słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku pn. „Profilaktyka przemocy wobec osób starszych i z niepełnosprawnościami”, w ramach którego:
  - Członek Zespołu Interdyscyplinarnego (pracownik socjalny) przedstawił słuchaczom informacje na temat procedury Niebieskie karty, możliwych form wsparcia oraz wskazał instytucje i organizacje, do których można się zgłosić.
  - Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wygłosiła wykład pn. Pomoc rodzinom z problemem uzależnienia.
  - Dzielnicowi z Komisariatu policji w Morągu przedstawili wykład na temat działań Policji w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz zagrożeń dla osób starszych: kradzieży i oszustw w formie różnych metod np. na wnuczka, na policjanta itp., oraz możliwości zabezpieczenia się przed takimi przestępstwami.
- Gmina Morąg również w 2022r. włączyła się do ogólnoswiatowej Kampanii „Biała Wstążka” – 16 Dni Przeciw Przemocy Wobec Kobiet, która symbolizuje sprzeciw dotyczący przemocy mężczyzn wobec kobiet. Celem Kampanii jest zwrócenie uwagi na społeczny problem przemocy wobec kobiet, podniesienie świadomości społecznej oraz profilaktyka w jej przeciwdziałaniu. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Morągu wspólnie z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w okresie od 25.11.2022 r. do 10.12.2022r. zorganizowały szereg akcji promujących Kampanię:
  - 24.11.2022 r. w Ratuszu Miejskim w Morągu odbyła się konferencja szkoleniowo-informacyjna pn. „Bezpieczeństwo osób starszych i z niepełnosprawnościami i profilaktyka przemocy w rodzinie i w środowisku” – skierowana do mieszkańców Gminy Morąg, organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli instytucji z Gminy Morąg współpracujących i zajmujących i zajmujących problemem przemocy. Burmistrz Morąga Tadeusz Sobierajski rozpoczął konferencję. Natomiast sekretarz Gminy Katarzyna Zarachowicz, dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Morągu Alina Witkowska, Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomani Ilona Niewiadomska, podinspektor z Komendy Powiatowej Policji w Ostródzie Krzysztof Majewski przeprowadzili wykłady na temat przemocy wobec osób starszych i z niepełnosprawnościami, dostępnych formach pomocy na terenie Gminy Morąg. Zaproszona na konferencję Pani Jolanta Śmiarowska (pedagog, arteterapeuta) przeprowadziła wykład dotyczący specyfiki starzenia się oraz związanych z tym etapem życia niebezpieczeństw dla osób starszych. Informacje o konferencji były zamieszczone na stronie mediagroupinfo.eu oraz w formie reportażu przygotowanego przez TV Morąg Official na stronie www.youtube.com/tvmorag.
  - 30.11.2022r. – przy Morąskim Domu Kultury zorganizowano happening w ramach, którego młodzież (20 uczniów) wraz z pedagogiem szkolnym oraz wychowawcą z Zespołu Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Morągu przeszli ulicami miasta z własnoręcznie zrobionymi plakatami (promującymi sprzeciw przeciw przemocy) pod Morąski Dom Kultury, gdzie przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Morągu przypinanie białe wstążki, rozdawali ulotki informacyjne oraz propagowali sprzeciw wobec przemocy. Informacje z przebiegu happeningu były zamieszczone na stronie mediagroupinfo.eu w dniu 30.11.2022r. oraz na stronie Zespołu Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Morągu.

- 1 grudnia 2022r. (w sobotę) w siedzibie Biura Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Morągu, ul. Dworcowa 7 w ramach „Otwartych Drzwi” dyżur pełnili specjaliści z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie: dwóch psychologów, radca prawny, członek GKRPA i psychoterapeuta, pracownik socjalny. W tym dniu osoby szukające wsparcia i pomocy mogły skorzystać z bezpłatnych konsultacji ze specjalistami.
- Zakupione ze środków na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii kampanie profilaktyczne: „Przemoc Boli”, „Smart znaczy mądrze”, „Narkotyki to mnie nie kręci” oraz te będące w posiadaniu GKRPA tj. „Zachowaj trzeźwy umysł – w poszukiwaniu szczęścia”, „Depresja?”, „Bezpieczni w sieci” były przekazywane m.in. do placówek oświatowych, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Morągu, Miejskiej Biblioteki Publicznej w Morągu, oraz innym instytucjom.
Zrealizowano zakup ulotek informacyjnych dotyczących działalności Biura Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz instytucji pomocowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Morąg, które były umieszczane na stojakach w Urzędzie Miejskim, w Biurze Pełnomocnika, Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej oraz placówkach oświatowych.
- Podczas posiedzeń grup roboczych osobom doświadczającym przemocy przekazywano „Informator dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie” zawierający m.in. informacje o formach przemocy, cyklach przemocy, zadaniach służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ulotki z informacjami o miejscach uzyskania wsparcia, w tym na terenie Gminy Morąg (z telefonami, adresami), materiały edukacyjne „Reaguj na przemoc”, „Postaw na Rodzinę”.
- W Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej znajdują się biblioteczki z dostępną literaturą oraz czasopismami (o tematyce przemocy i uzależnień), z których mogą korzystać przedstawiciele instytucji zajmujących się problemem przemocy, jak również klienci korzystający z pomocy instytucji.
- Na tablicach informacyjnych instytucji (MOPS w Morągu, GKRPA w Morągu, Komisariatu Policji) i szkół oraz na stronach internetowych umieszczone są informacje nt. form przemocy, sposobów reagowania, miejsc uzyskania wsparcia, nr telefonów zaufania, Rzecznika Praw Dziecka.
- Osoby z problemem alkoholowym wykazujące nieprawidłowe zachowania wobec swoich rodzin, motywowane były do podjęcia terapii odwykowej, jak również kierowane były wnioski do GKRPA celem podjęcia działań wobec tych osób (w ramach procedury Niebieskie Karty) – 17 wniosków.
- Zrealizowano programy profilaktyczno – wychowawcze skierowane do uczniów szkół z terenu Gminy Morąg z elementami zagadnień z zakresu przemocy, komunikacji interpersonalnej, współdziałania, wrażliwości, zapobiegania agresji – szczegółowe informacje w sprawozdaniu z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii za 2022 r.:
- Z informacji przekazanych ze szkół i przedszkoli działających na terenie Miasta i Gminy Morąg, wynika, że nauczyciele i pedagodzy przeprowadzali szereg szkoleń, zajęć, rozmów indywidualnych, jak i w grupach z uczniami i ich rodzicami w formie stacjonarnej oraz zdalnej ze względu na pandemię Covid-19 w zakresie propagowania zachowań bez przemocy zarówno wśród rówieśników, jak i w domach rodzinnych, w tym :
  - pogadanki z uczniami: „Przemoc boli” – 70 uczniów (SP Nr 2)
  - warsztaty profilaktyczno-wychowawcze „Spójrz inaczej” dotyczące komunikacji interpersonalnej, współdziałania, wrażliwości na innych, zapobieganiu agresji rówieśniczej, rola rodziny – 175 uczniów (SP Nr 2)
  - zajęciach rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne – 36 uczniów (SP Nr 2)
  - spektakl profilaktyczny „Mniam, mniam” i „Włącz emocje”

- w SP Nr 2 przeprowadzono dla uczniów zajęcia: „Czy dzielić się wszystkim w Internecie?“, „Cyberprzemoc – ciebie może śmieszyć innych może zranić“, „Konflikt, Kłótnia - sposoby radzenia sobie z trudną sytuacją“, „Bądźmy poszukiwaczami autorytetu“, „Jak się uczyć“, „Radość i smutek – dwie strony medalu“, „Cyrk motyli” z okazji Dnia Walki o Godność Osób Niepełnosprawnych, „Jak radzić sobie ze smutkiem i depresją“, „Jak dbać o relacje z innymi“, „Jak unikać konfliktów“, „Zachowanie, agresja, przemoc. Nie bądź obojętny. Reaguj i pomóż”,
- kampania dla uczniów klas IV-VIII „Zachowaj trzeźwy umysł”
- spotkania z dzielnicowymi, którzy przeprowadzali indywidualne i grupowe spotkania z uczniami,
- objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną uczniów zgodnie z zaleceniami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej oraz wymagających takiego wsparcia,
- pogadanki z rodzicami i uczniami na temat rodzaju agresji i przemocy – 377 uczniów (SP Nr 4),
- objęcie uczniów indywidualną opieką pedagogiczno-terapeutyczną m.in. w zakresie eliminowania napięć psychicznych związanych z niepowodzeniami szkolnymi, rozwiązywaniem trudności na tle konfliktów rodzinnych, rozwiązywania konfliktów z rówieśnikami i nauczycielami
- kierowanie uczniów do pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- realizacja szkolnych programów wychowawczo – profilaktycznych poprzez profilaktykę zachowań agresywnych, wdrażanie do trafnej oceny niebezpieczeństw, wyrównanie szans edukacyjnych uczniów, przeciwdziałanie uzależnieniom (upowszechnianie wiedzy na temat niebezpieczeństw wynikających z używania substancji uzależniających), promowanie zdrowego stylu życia,
- prowadzono pedagogizację rodziców podczas spotkań w zakresie: Komunikacji bez przemocy, Agresji, Cyberprzemocy i używek wśród nastolatków, Portale społeczne naszych dzieci, Bezpieczeństwo i dziecka w sieci, Agresja u dzieci, przyczyny i sposoby jej przeciwdziałania, Sposoby spędzania czasu wolnego przez dzieci w młodszym wieku szkolnym, Bezpiecznie w domu i w szkole.
- profilaktyczne zajęcia sportowe, w tym Unplugged,

W szkołach na zebraniach z rodzicami prowadzone były pogadanki dotyczące agresji:

- spotkania rodziców z funkcjonariuszem Policji na temat odpowiedzialności nieletnich w świetle przepisów prawa,
- wychowawcy klas prowadzili pogadanki z rodzicami na temat bezpiecznego i właściwego korzystania z komputera i Internetu, kontroli rodzicielskiej pn. „dzieci w sieci”, „Internet bez przesady”
- Kadra pedagogiczna placówek oświatowych z terenu Gminy Morąg udzielania wsparcia i porad rodzicom w sprawach trudności wychowawczych, rozwiązywania sytuacji konfliktowych z dziećmi i w domu. Poradnictwo w zakresie modyfikowania sposobu postępowania rodziców oraz ich postaw wobec dzieci, wskazywanie możliwych działań, udzielanie i organizowanie wsparcia.

Gmina Morąg w 2022 r. włączyła się do obchodów XXIV Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny pod hasłem „Rodzina z wartościami to silna rodzina”, w ramach których zrealizowano szereg działań w zakresie wspierania rodzin, promujących właściwe relacje w rodzinie m.in. :

- Sagi rodzinne - organizator Miejska Biblioteka Publiczna w Morągu ,Quizy i konkursy na Facebooku o tematyce rodzinnej.
- Prelekcja „Ukraina wczoraj i dziś” - organizator Miejska Biblioteka Publiczna w Morągu. Na spotkaniu „Ukraina wczoraj i dziś” Pani Tatiana Artemenko z Ukrainy opowiedziała sześć różnych bardzo wzruszających, prawdziwych, pięknych, a zarazem bardzo smutnych historii

- z życia rodzinnego (o ciastach wielkanocnych, o tym że małe życia są ważne, o obietnicach, o dziecięcych zabawkach, o koktajlach w weekend, o piosenkach, kiedy jest ciężko...).
- Pikniki Rodzinne zorganizowane przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Morągu i Środowiskowy Dom Samopomocy przy TPD w Morągu.
  - Festyn z okazji Dnia Dziecka „**Rodzina z wartościami to silna rodzina**” - organizator Morąski Dom Kultury.
  - Pikniki Rodzinne - organizatorzy: Szkoła Podstawowe i Przedszkola z terenu Gminy Morąg.
  - Polsko-Ukraiński dzień dziecka pod nazwą: „*Małe dzieci – wielkie serca*”, organizator: Centrum Szkoleniowo-Konferencyjno „Animator” Katarzyna Królak oraz Parafia Greko-Katolicka w Morągu.
  - Wernisaż malarski „Rodzina jak z obrazka”, organizator - Miejska Biblioteka w Morągu.
  - Dni Rodziny w Stowarzyszeniu Uniwersytet Trzeciego Wieku – organizator: Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Morągu oraz Urząd Miejski w Morągu.
  - Wykład otwarty „Rola wartości w relacjach rodzinnych”, organizator - Zespół Szkół Licealnych w Morągu.
  - Wykład profilaktyczny dla młodzieży „Przeciwdziałanie uzależnieniom od gier komputerowych, telefonów komórkowych i Internetu”, organizator – Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących i Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Morągu.

Prowadzenie działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie

1. Działania edukacyjne mające na celu wzmocnienie kompetencji opiekuńczych i wychowawczych rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie prowadzone są przy współpracy i partnerstwie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Pełnomocnika Burmistrza d/s Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkół, organizacji pozarządowych (Morąskie Stowarzyszenie Wspierania Rodzin, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci), Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, kuratorów sądowych zawodowych. Działania edukacyjne polegały na przeprowadzaniu rozmów motywujących do podjęcia terapii odwykowej, udziału w Szkole dla Rodziców, organizowanej i finansowanej przez Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Praca z rodziną w formie poradnictwa indywidualnego.
2. W ramach wczesnej profilaktyki oraz poprawy kompetencji wychowawczych w 2022 r. Biuro Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zrealizowało dwie edycje warsztatów „Szkoła dla rodziców i wychowawców”, w których wzięły udział 24 osoby. Warsztaty odbywały się w świetlicy Biura Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i były finansowane z Budżetu Gminy Morąg z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomani.
3. Rodziny z dziećmi były objęte wsparciem psychologicznym i pedagogicznym w szkołach, przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, pracą socjalną, poradnictwem rodzinnym, wsparciem asystenta rodziny. Wszystkie formy wsparcia w instytucjach organizowane były przez członków grupy roboczej. Sytuacja dzieci w środowisku monitorowana była przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny, funkcjonariuszów Policji, pedagogów szkolnych, wychowawców, kuratorów sądowych zawodowych i społecznych. Przedstawiciele wszystkich instytucji współpracowali ze sobą na rzecz poprawy sytuacji w rodzinach, wspierali, organizowali pomoc specjalistyczną.
4. W placówkach oświatowych na terenie Gminy Morąg realizowane są oddziaływania edukacyjne na rzecz rodziny przez zatrudnionych pedagogów szkolnych i psychologów.
5. Rodziny uczestniczące w projekcie „Razem dla rodziny” realizowanym w partnerstwie Gminy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie, były objęte wsparciem w formie:

pedagoga, psychologa, psychoterapeuty, trenera Terapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniach, radcy prawnego, logopedy, pracownika socjalnego, asystenta rodziny, konsultanta rodziny. W ramach projektu zrealizowane zostały warsztaty umiejętności społecznych.

6. Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych oraz praca asystentów rodziny zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej z rodzinami w formie: przeprowadzania rozmów motywujących do zmiany zachowania, postaw, uświadamianie rodzinom wpływu ich negatywnych zachowań na rozwój psychiczny i emocjonalny dziecka, motywowanie do podjęcia terapii odwykowej.
7. Udostępnianiami rodzinom ulotek, broszur, informatorów edukacyjnych pozyskiwanych m.in. od Pełnomocnika Burmistrza.
8. Współpraca interdyscyplinarna pomiędzy pracownikami socjalnymi, asystentami rodziny, pedagogami szkolnymi, kuratorami zawodowymi i społecznymi wydziału Rodzinnego, polegającej na diagnozowaniu potrzeb rodziny, sytuacji dziecka w rodzinie, opracowywaniu planu pomocy rodzinie, monitorowaniu funkcjonowania rodziny, przeprowadzania rozmów motywacyjnych i wspierających.

Finansowanie zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Z informacji Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, iż na działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, z budżetu Gminy Morąg, zostały wydatkowane środki w wysokości 5.248,24 zł, z przeznaczeniem na funkcjonowanie Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, zakup materiałów edukacyjnych (książki, prenumeratę czasopism, zakup materiałów na potrzeby kampanii), szkolenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Morągu ze środków własnych Gminy wydatkował kwotę 505,26 zł łącznie na realizację szkoleń dla pracowników socjalnych i członków Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie procedury „Niebieskie Karty”.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych nie otrzymują wynagrodzenia z tytułu uczestnictwa w posiedzeniach.

Morąg, dnia 10.03.2023 r

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Morągu
Alina Witkowska

